

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 1009
van **MIEKE SCHAUVLIEGE**
datum: 17 mei 2021

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Blue Deal - Maatregelen

De startvergadering van de Taskforce Droogte was op 21 September 2020, waarop o.m. de toelichting van de Blue Deal aan bod kwam. Er wordt een eerste schijf van 75 miljoen euro voor het investeringsgedeelte toegezegd door de Vlaamse Regering. In het plan Vlaamse Veerkracht wordt in een totaalbudget van 258 miljoen euro voorzien.

Bij de lancering van de Blue Deal in juli 2020 werden zes sporen uitgestippeld met elk hun maatregelen; een 70-tal in totaal. Dat lezen we ook op de website van het CIW - [Juli 2020 - Blue Deal bindt strijd aan tegen droogte — nl \(integraalwaterbeleid.be\)](#). (CIW: Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid)

1. openbare besturen geven het goede voorbeeld en zorgen voor gepaste regelgeving;
2. circulair watergebruik als regel;
3. landbouw en natuur als deel van de oplossing;
4. particulieren sensibiliseren en stimuleren om te ontharden;
5. verhogen van de bevoorradingszekerheid;
6. samen investeren in innovatie om ons watersysteem slimmer, robuuster en duurzamer te maken.

Op basis van de info die aan de commissie Leefmilieu bezorgd werd, omvat de Blue Deal heel wat maatregelen, zowel recurrente als nieuwe maatregelen:

1. Vlaamse overheid gaat zelf extra investeren in ruimte voor water én in een optimaler gebruik van wachtbekkens, bufferbekkens en overstromingsgebieden.
2. Vlaamse overheid gaat lokale besturen helpen investeren in projecten rond ontharding en rond het vinden van slimme oplossingen voor diverse wateruitdagingen.
3. Vlaamse overheid gaat ambitieuze doelstellingen opleggen aan drinkwaterbedrijven omtrent verliezen in het drinkwaternet.
4. Vlaamse overheid zal de hemelwaterplannen verbreden met een component 'droogte' én het ambitieniveau optrekken in het hemelwaterplan.
5. Het hebben van een hemelwater- en droogteplan zal vanaf 2024 een voorwaarde zijn om toegang te hebben tot watergerelateerde subsidies.
6. Het waterbesparingsprogramma dat VLAKWA (Vlaams Kenniscentrum Water) ontwikkelde, wordt uitgerold binnen de eigen gebouwen en diensten van de Vlaamse overheden.
7. Rationaliseren landschap oppervlaktewaterbeheerders en drinkwateroperatoren: Vlaamse overheid zal het landschap van oppervlaktewaterbeheerders en drinkwateroperatoren vereenvoudigen en efficiënter maken.
8. Vlaamse overheid zal inzetten op handhaving van onvergunde, illegale activiteiten, met inzet nieuwe technieken.

9. Vlaamse overheid zal de scope van de watertoets verbreden en er een droogtecomponent aan toevoegen. Naar een integrale water- en droogtetoets.
10. Vlaamse overheid zal inzetten op een adequaat vergunningenbeleid waarmee we verhandingen beperken en terugdringen.
11. Faciliterende regelgeving, Vlaamse overheid zal overbodige drempels in de regelgeving wegwerken.
12. Faciliterende regelgeving, Vlaamse overheid onderzoekt de infiltratiebonus.
13. Ruimtelijk beleid, Vlaamse overheid zal inzetten op de realisatie van de doelstellingen van het BRV (Beleidsplan Ruimte Vlaanderen) en de bouwshift.
14. Vlaamse overheid zal het gebruik van waterscans stimuleren, in samenwerking met de armoedeorganisaties, VMM (Vlaamse Milieumaatschappij) en drinkwaterbedrijven.
15. Vlaamse overheid zal het gebruik van waterbesparende toestellen stimuleren.
16. Vlaamse overheid zal waterbesparing en -hergebruik in collectieve woonvormen stimuleren.
17. Verplichte waterscan bij bouw of grondige renovatie.
18. Vlaamse overheid zal ecologiesteun en VLIF (Vlaams Landbouwinvesteringsfonds) inzetten om bedrijven te stimuleren in circulair watergebruik.
19. Proeftuin droogte verlengen om zo proefprojecten te ondersteunen.
20. Faciliteren hergebruik, Vlaamse overheid zal het hergebruik van water gemakkelijker en rendabeler maken.
21. Regelgeving, waterscan/-audit verplicht bij aanvraag subsidie of relevante vergunning.
22. Regelgeving, verplichte waterscan voor grootverbruikers of bedrijven met grote verharde oppervlakte.
23. Regelgeving, verplichting om maatregelen uit te voeren die voldoende rendabel zijn.
24. Voor sectoren waar water echt prioritair is, zal de Vlaamse overheid inzetten op een instrumentenmix, zoals een blue deal op maat, met een BBT-studie (BBT: beste beschikbare techniek) als die er nog niet is.
25. Instrumentenmix voor prioritaire sectoren, met verplichte waterscans boven bepaalde drempels.
26. Instrumentenmix voor prioritaire sectoren, met verplichte bepalingen omtrent waterefficiëntie in vergunningen.
27. Hemelwater, inzetten op grootschalige opvang, buffering en hergebruik.
28. Ondersteunen van burgers en bedrijven voor opvang hemelwater zonder verplichting.
29. Bronbemaling, inzetten op het maximaal beperken van bemalingen.
30. Bronbemaling, inzetten op hergebruik water.
31. Beperking waterverbruik scheepvaart: pompinstallaties aan sluizen.
32. Investeren in infiltratie, voortzetting van het programma Water-Land-Schap.
33. Investeren in infiltratie, opstarten van programma om extra natte natuur te realiseren (Project Natte Natuur).
34. Ondersteunende maatregelen, een studie naar de huidige peilstanden in polders en wateringen.
35. Ondersteunende maatregelen, evaluatie van de kaders voor drainage en peilbeheer.
36. Ondersteunde maatregelen, quick wins realiseren door in de huidige grachten waar mogelijk stuwtejes te plaatsen.
37. Inzetten op onthardingspremies voor particulieren, scholen en verenigingen.
38. Sensibiliseren lokale besturen omtrent impact vele kleine verhandingen.
39. Verhogen bevoorradingszekerheid met het Strategisch Plan Waterbevoorrading - Drinkwater.
40. Verhogen bevoorradingszekerheid met actualisering kader bronbescherming oppervlaktewater.
41. Investeren in innovatie, met een gemeenschappelijk innovatieprogramma 'waterbedrijven'.
42. Investeren in innovatie, inzetten op onderzoeksprogramma's voor bedrijven en landbouw en binnen de clusterwerking.
43. Investeren in innovatie, afstemming tussen die beide pijlers, zodat private en overheidsbedrijven zoveel mogelijk van elkaar kunnen leren.
44. Uitbouw van een slim meetnet voor water.

45. Investeren in innovatie, investeren in kennisverspreiding, opleiding en sensibilisering.

Ik heb hierover volgende vragen.

1. Kan de minister een exhaustief overzicht geven van alle maatregelen van de Blue Deal met de volgende gegevens:
 - a) de naam van maatregel (project, actie, onderzoek, infrastructuurwerken, regelgeving, ...);
 - b) de doelstelling van de maatregel;
 - c) de verantwoordelijke administratie;
 - d) de betrokken partners;
 - e) het budget voor de maatregel;
 - f) de termijn van de maatregel;
 - g) de status van de maatregel (nog niet opgestart, opgestart, in uitvoering, afgewerkt, uitgesteld, verlengd, ...);
 - h) op welke wijze de doelstelling wordt gemonitord;
 - i) de tussentijdse resultaten van de maatregel (of streefdatum indien nog geen tussentijds resultaat)?
2. De afgelopen maanden werden heel wat projectoproepen naar lokale besturen in uitvoering van de Blue Deal gelanceerd.

Kan de minister een overzicht geven van alle oproepen i.v.m. de waterdoelstellingen sinds 2020? Gelieve per projectoproep te vermelden wat het budget was, hoeveel projectvoorstellen ingediend werden en hoeveel er goedgekeurd werden. Gelieve per projectoproep mee te delen wie de projectvoorstellen ingediend heeft. Graag een opdeling tussen lokale overheden (gemeente, provincie), natuur- en milieuvereniging, landbouworganisatie, regionaal samenwerkingsverband,
3. De Taskforce Droogte zal om de zes maanden samenkomen, zo staat de lezen in het verslag van de startvergadering.
 - a) Kan de minister kopie bezorgen van het verslag van de vergaderingen evenals een lijst met de genodigden?
 - b) Wanneer is de volgende vergadering gepland? En wat is de agenda van deze vergadering?
4. Wat is de juridische status van de Blue Deal?

ANTWOORD

op vraag nr. 1009 van 17 mei 2021

van **MIEKE SCHAUVLIEGE**

1. De vele acties en projecten van de Blue Deal vormen samen een brede en strategische impuls om het waterbeheer en het watergebruik in Vlaanderen klimaatrobust en structureel te hervormen. Om de kans op watertekorten zo klein mogelijk te houden zet de Blue Deal in de eerste plaats in op een hogere waterbeschikbaarheid, door het waterbeheer te heroriënteren richting het maximaal vasthouden en infiltreren van water. Daarnaast bevat de Blue Deal tal van maatregelen voor een spaarzaam watergebruik en een meer circulaire watervoorziening, bij zowel de industrie, de landbouw, de scheepvaart, huishoudens, Een belangrijke element in de uitvoering is het gelijktijdig streven naar een hogere waterbeschikbaarheid en naar een meer efficiënt en circulair watergebruik. Meer informatie hierover is terug te vinden op de website www.bluedeal.vlaanderen.

- a) De eerste focus van de Blue Deal ligt op acties op terrein, zowel via investeringen door de Vlaamse Overheid als via de ondersteuning van investeringen van derde partijen. Daarnaast investeren we via de Blue Deal in acties rond onderzoek, innovatie en de uitrol van slimme meetnetten en sturingen. Heel wat acties van de Blue Deal gaan ook over het aanpassen van regelgeving om belemmeringen of om lacunes weg te werken.

In bijlage 1 geef ik een overzicht van de status dd. 17 maart 2021 van alle maatregelen van de Blue Deal op basis van het investeringstype: regelgeving, ondersteuning investeringen door derden, investeringsprojecten op terrein (projecten van Vlaamse Overheid) en andere: onderzoek, monitoring, survey, innovatie, sensibilisering, communicatie,

De investeringsprojecten Blue Deal maken deel uit van het Relanceplan 'Vlaamse Veerkracht', onder het eerste speerpunt 'Economie en samenleving verduurzamen' voor een totaalbudget van 343 miljoen euro. De cluster Blue Deal bevat 13 Vlaamse Veerkracht-projecten die onder de beleidsdomeinen Omgeving, Mobiliteit en Openbare Werken, Economie, Wetenschapsbeleid en Innovatie, en Landbouw & Visserij vallen.

In dezelfde bijlage 1 geef ik een overzicht van de voorziene budgetten voor de verschillende Vlaamse Veerkracht--(deel)projecten van de Blue Deal.

Met uitzondering van de Vlaamse Veerkracht-projecten gecoördineerd door het beleidsdomein Landbouw en Visserij (VV028, VV029 en VV030) werden deze projecten in het kader van het Nationaal Plan voor Herstel en Veerkracht naar voor geschoven voor ondersteuning door de Europese Recovery and Resilience Facility (RRF). In functie van de versnelde en tijdige realisatie op terrein, rekening houdende met de deadlines van de RRF, werd er de voorbije maanden prioriteit gegeven aan concrete investeringen op het terrein en aan de bijhorende opmaak van de achterliggende projectoproepen.

- b) In de grafieken in bijlage 2 geef ik een overzicht van de status dd. 17 maart 2021 van alle maatregelen van de Blue Deal op basis van de overkoepelende

doelstellingen, enerzijds volgens de zes sporen van de Blue Deal, anderzijds volgens de Blue Deal thema's van de Vlaamse Veerkracht.

- c) In bijlage 1 is voor de verschillende Blue Deal investeringsprojecten terug te vinden welk beleidsdomein de eindverantwoordelijkheid draagt. Voor het beleidsdomein Omgeving is daarnaast aangegeven wie de verantwoordelijke administratie is.
 - d) Heel wat verschillende actoren engageren zich voor de Blue Deal en zetten hun schouders onder de uitvoering van de vele acties. Bijlage 3 geeft een zicht op wie momenteel de partners zijn, maar deze oplijsting is niet exhaustief. De verwachting is immers dat er nog heel wat actoren zullen bijkomen, bijvoorbeeld de partijen die steun zullen ontvangen via de verschillende projectoproepen.
 - e) In bijlage 1 zijn de budgetten voor de verschillende Blue Deal investeringsprojecten opgenomen.
 - f) Aan de uitvoering van de investeringsprojecten van de Blue Deal is een strikt tijdspad gekoppeld. De vastlegging van de kredieten dient te gebeuren in 2021 en in 2022. Voor de projecten die financieel ondersteund worden door de Europese Recovery and Resilience Facility valt de deadline voor realisatie op terrein uiterlijk medio 2026.
 - g) In bijlage 1 is de status van de verschillende Blue Deal maatregelen terug te vinden. Bij de acties die lopende zijn ligt de focus op de realisatie van de (project)doelstellingen. Acties die onder 'gestart' vallen, zitten bijvoorbeeld in de projectdefinitiefase of in de fase van inhoudelijke startvergaderingen met stakeholders, met het oog op het bepalen van de scope, de output, de samenstelling van de projectgroep, het verkrijgen van projectfinanciering, enz. Projecten die 'nog niet gestart' zijn, zijn in hoofdzaak acties die pas later kunnen starten omdat ze voortbouwen op een andere, reeds lopende actie.
 - h) Om de Blue Deal in goede banen te leiden is de High Level Taskforce (HLTF) droogte opgericht, met de betrokken ministers, gouverneurs, beleidsmakers en wetenschappers, onder mijn leiding. Deze HLTF droogte waakt mee over de uitvoering van de Blue Deal door de voortgang van de acties te evalueren en eventueel aanvullende voorstellen te formuleren. De CIW wil op basis van een overkoepelend programmamanagement de HLTF droogte ondersteunen door onder meer een gedragen indicatorensysteem te ontwikkelen zowel voor de opvolging van de voortgang als voor de evaluatie van de gecumuleerde impact van de uitvoering van maatregelen op terrein. Voor het overkoepelende programmamanagement zal de CIW beroep doen op een externe dienstverlener die een multifunctioneel team ter beschikking stelt.
- De gunningsproces voor het aanstellen van een externe dienstverlener voor het overkoepelende programmamanagement is momenteel lopende
- i) De opvolging via het overkoepelende programmamanagement zal ook de monitoring van de tussentijdse resultaten omvatten.
2. Voor de projectoproepen vanuit de Vlaamse Overheid naar lokale besturen in verband met de waterdoelstellingen sinds 2020 kunnen we verwijzen naar de volgende calls:
- a. Proeftuinen droogte (call 2020 en 2021)

Ik heb in augustus 2020 4 mio € vrijgemaakt voor de 2^e oproep van Proeftuinen droogte waar minstens 3 bedrijven samenwerken aan een innovatief project dat

het risico op waterschaarste kan verminderen. Op basis van die oproep werden 9 projecten goedgekeurd voor een bedrag van 3,2 mio €.

Via de link <https://www.vmm.be/water/projecten/proeftuinen-droogte> is een overzicht te vinden van alle goedgekeurde lopende projecten (incl projecten die goedgekeurd werden nav de call 2019). Voor de oproep 2020 zijn dit volgende projecten: Blue Corridor, Water Sharing is Caring, Samenwerkwater, Wateronafhankelijke land- en tuinbouw, Waterdelen BSV-Devamix-Bekaert, Slim water- en energienetwerk tussen glastuinbouw en kmo, en Duurzaam waterbeheer doet klimaatbomen voor de toekomst groeien.

Meer informatie over de doelstellingen, de selectie en de subsidiereglementen is terug te vinden via volgende link:

<https://www.vmm.be/water/projecten/proeftuinen-droogte/proeftuinen-droogte>. De subsidiereglementen bevatten ook informatie over de specifieke doelgroepen.

Voor de lancering van Proeftuinen Droogte 3.0 dit jaar maakte ik opnieuw 4 miljoen euro vrij. De oproep loopt nog tot 26 juli 2021.

Nieuw bij de oproep 3.0 is dat ook niet private partners aan het samenwerkingsverband kunnen deelnemen zoals openbare besturen, intercommunales, regionale landschappen, vzw's, Dit laatste kan enkel als dit een meerwaarde betekent voor het bereiken van de doelstellingen van de Proeftuinen droogte.

b. Water-Land-Schap (call 2020 en 2021)

Het programma Water-Land-Schap werd gelanceerd op 23 oktober 2017. Hiervoor werd een budget voorzien van 5 mio €. De oproep resulteerde in 40 ingediende voorstellen waaruit 14 initiatieven werden geselecteerd. Meer informatie hierover kan via volgende link teruggevonden worden: <https://www.vlm.be/nl/projecten/vlm-projecten/waterlandschap>. Via de link <https://www.vlm.be/nl/projecten/vlm-projecten/waterlandschap/Water-Land-Schap1.0/Paginas/default.aspx> is een overzicht te vinden van alle goedgekeurde deelgebieden voor Waterlandschap 1.0.

Op 29 juli 2020 lanceerden VMM en VLM een oproep in die 14 deelgebieden Water-Land-Schap naar relevante voorstellen voor de Blue Deal 2020, met het oog op een snelle realisatie van infiltratie en waterconservatie in deze gebieden. Deze oproep leverde 27 voorstellen op. De planbegeleidingsgroep Water-Land-Schap heeft 19 voorstellen bekrachtigd voor een totaal bedrag van 2,5 mio €. Een overzicht van die 19 projecten is terug te vinden via deze link: https://www.vlm.be/nl/projecten/vlm-projecten/waterlandschap/Water-Land-Schap1.0/19_projecten_WLS_Blue_Deal_2020/Paginas/default.aspx

Voor 2021 is recent Water-Land-Schap 2.0 gelanceerd. Deze oproep loopt tot 31 juli 2021. Dit programma gaat op zoek naar nieuwe regio's die willen werken aan een uitvoeringsgericht gebiedsprogramma dat de uitdagingen van droogte en waterschaarste in hun regio concreet aanpakt. Alle informatie over deze oproep is te vinden via volgende link: <https://www.vlm.be/nl/projecten/vlm-projecten/waterlandschap/Water-Land-Schap2.0/Paginas/default.aspx>.

c. Natte Natuur (call 2020 en 2021)

In oktober 2020 werd een eerste oproep gelanceerd voor lokale hefboomprojecten Natte Natuur. Deze projecten creëren bijkomende oppervlakte

natte natuur in het kader van een bovenlokaal gebiedsontwikkelingsproces door hydrologische ingrepen op verdroogde natuurterreinen of door de inrichting, het herstel, de sanering of de ontharding van terreinen die nu geen natte-natuurfunctie hebben om de infiltratie te bevorderen en het opslaan van water te stimuleren. Er werden in totaal 38 natuurprojecten goedgekeurd voor een bedrag van 6,2 mio €. Meer gegevens over de afzonderlijke projecten is terug te vinden via dit bestand '[projecten natte natuur omschrijving](#)'.

Oproep Projectsubsidies Natuur 2021

Begin februari 2021 is de oproep Projectsubsidies Natuur 2021 gelanceerd. Met deze oproep kunnen verenigingen, eigenaars of lokale besturen middelen krijgen om projecten te realiseren die een bijdrage leveren aan de Europese natuurdoelen of inspelen op het ontwikkelen van een hogere natuurkwaliteit. In die oproep gaat bijzondere aandacht uit naar het herstel van de natuurlijke kenmerken of van het hydrologisch functioneren van wetlands of voor de aanleg van nieuwe wetlands. De oproep voor 2021 liep tot eind april. Voor de oproep 2021 is 17 mio € budget beschikbaar, waarvan 15 mio € vanuit de middelen van het VV-project Natte Natuur. Meer informatie over die oproep is terug te vinden via deze link: <https://www.natura2000.vlaanderen.be/projectsubsidies-natuur>.

In de rand refereer ik hierbij naar 2 initiatieven die inzetten op maatregelen voor ontharding, en die in die zin ook een bijdrage leveren om lokaal de infiltratiecapaciteit te verhogen:

- d. blauwgroene netwerken
Meer info hierover is terug te vinden via volgende link: <https://omgeving.vlaanderen.be/groenblauwe-netwerken-in-vlaanderen>.
 - e. 'Vlaanderen breekt uit' - proeftuinen ontharding
Zie volgende link voor meer info: <https://omgeving.vlaanderen.be/proeftuinen-ontharding>.
3. De High Level Taskforce droogte is sinds de eerste bijeenkomst op 21 september 2020 bijeengekomen op 18 januari 2021, 8 maart 2021 en 14 juni 2021.
- a) De verslagen van die vergaderingen zijn in bijlage (bijlage 4-6) gevoegd. Het verslag van de vergadering van 14 juni 2021 was nog niet beschikbaar, u vindt de agenda van dit overleg in bijlage 8.
 - b) De volgende vergadering is gepland op 18 oktober 2021, de agenda hiervan is nog niet samengesteld.
4. Het investeringsgedeelte van de Blue Deal is een aparte cluster in het relanceplan Vlaamse Veerkracht (cluster 6) onder het eerste speerpunt 'Economie en samenleving verduurzamen'. De juridische status van die Blue Deal projecten is dus dezelfde als die van de andere projecten uit dit relanceplan.

In de tekst van de Blue Deal is vermeld dat deze de basis zal vormen voor het "waterschaarste en droogterisicobeheersplan" dat een onderdeel vormt van het stroomgebiedbeheersplan 3 (SGBP3). De Blue Deal wordt bijgevolg in het SGBP3 geïntegreerd.

Hierbij zal rekening gehouden worden met de in het openbaar onderzoek naar voor gekomen opmerkingen over de integratie van de Blue Deal in het SGBP3, de complexiteit en verwevenheid van de Blue Deal in andere 'plannen' en de hieruit voortvloeiende rapporteringsnoden. Het ontwerp waterschaarste- en

droogterisicobeheerplan bestaat uit verschillende onderdelen in het ontwerp SGBP3. Deze delen worden waar nodig aangepast in functie van de integratie van de Blue Deal. De juridische status van de Blue Deal is bijgevolg dezelfde als de overige onderdelen van de stroomgebiedbeheerplannen.

De stroomgebiedbeheerplannen geven uitvoering aan de kaderrichtlijn water. Het doel van de kaderrichtlijn Water is de watervoorraden en de waterkwaliteit in Europa veilig stellen en de gevolgen van overstromingen en perioden van droogte afzwakken. De kaderrichtlijn Water verplicht de lidstaten duurzaam met water om te springen. Hiervoor moeten ze beheerplannen opstellen per stroomgebied.

BIJLAGEN

1. [Overzicht maatregelen Blue Deal](#)
2. [Overzicht doelstellingen Blue Deal](#)
3. [Overzicht partners](#)
4. [Verslag vergadering 21/09/20](#)
5. [Verslag vergadering 18/01/21](#)
6. [Verslag vergadering 08/03/21](#)
7. [Mailing lijst](#)
8. [Agenda vergadering 14/06/21](#)